

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska som andraspråk 3

Tema: Retorik: Att tala inför grupp

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll: • Muntlig framställning av olika slag och med olika syften: såväl monologisk framställning inför en grupp som dialogisk, i form av diskussions- och debattinlägg, och med olika tänkta arenor, vilket även inkluderar det offentliga rummet. • Användning av såväl digitala som andra presentationstekniska hjälpmedel för att stödja och förbättra muntliga framställningar. • Aktivt lyssnande samt konsten att ge respons på ett konstruktivt sätt.
Betygskriterium (E)	Eleven kan föra en strukturerad och nyanserad argumentation i sina muntliga framställningar och använda lämpliga tekniska hjälpmedel för att stödja sin presentation samt ge och ta emot konstruktiv respons i samtalssituationer.

[Gy11, Svenska som andraspråk 3]

Lärrarledda instruktioner

- 1. Introduktion till retorik och muntlig framställning** (10 min)
 - Förklara vad retorik är och varför det är viktigt.
 - Diskutera de olika delarna av en presentation.
 - Presentera exempel på kända talare och deras tekniker.
 - Definiera nyckeltopiker att fokusera på vid framställningar.
- 2. Praktiska övningar i smågrupper** (15 min)
 - Dela in eleverna i grupper om 3-4.
 - Ge dem ett ämne att förbereda en kort presentation om.
 - Eleverna brainstormar och organiserar sina tankar.
 - Gruppdiskussion om vad som fungerade bra och vad som kan förbättras.
- 3. Presentationer för klassen** (20 min)
 - Varje grupp presenterar sina förberedda tal.
 - Ge tid för frågor och respons från andra grupper.
 - Lyft fram särskilda tekniker som används under presentationerna.
 - Sammanfatta vad som lärts under denna del av lektionen.

4. Reflektion och utvärdering av lektionen (5 min)

- Eleverna får reflektera över vad de lärt sig.
- Diskutera hur de kan tillämpa retoriska tekniker i framtiden.
- Samla in feedback om lektionen.
- Ställ frågor för att öka medvetenheten om retorikens betydelse.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Retorikens grunder.** Retorik är konsten att övertyga. Genom att kombinera talekonst och analys kan man påverka sin publik. Det är viktigt att förstå strukturen av ett tal: inledning, kropp och avslutning. Många missförstår det retoriska arbetets komplexitet och tror att det handlar endast om att tala väl.
- **Kroppsspråk och röstkontroll.** Hur man använder kroppsspråk och röst för att förstärka sitt budskap är avgörande. Elever behöver lära sig att vara medvetna om sitt kroppsspråk för att förbättra sin kommunikation. En vanlig myt är att bara ord räcker för att övertyga, men kroppens uttryck spelar en stor roll.
- **Lyssna aktivt.** Att lyssna är lika viktigt som att tala. Aktivt lyssnande hjälper till att förstå och bättre bemöta frågor och argument. Många uppfattar lyssnande som passivt, men det är en aktiv process som kräver engagemang.
- **Respons och feedback.** Att ge och ta emot feedback är en central del av kommunikationen. Eleverna bör lära sig att vara konstruktiva både i sitt beröm och kritik. Många känner en osäkerhet kring hur man ger ärlig feedback på ett omtänksamt sätt.
- **Argumentationsteknik.** Hur man bygger upp ett argument är en grundläggande färdighet i retorik. Eleverna behöver träna på att formulera sina argument väl. En vanlig missuppfattning är att alla argument är lika värdefulla, oavsett hur de presenteras.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Retorik	Konsten att tala effektivt och övertygande.	Från grekiska "rhetorike", vilket betyder "konsten att tala".
Argumentera	Presentera argument för att stödja en tes.	Från latinska "argumentari", vilket innebär "att bevisa".
Kroppsspråk	Kommunikation genom kroppens rörelser och uttryck.	Ordförråd från engelskan, som konkret beskriver språk utan ord.

Diskussionsfrågor

- A. Vilken roll spelar retorik i dagens samhälle?
- B. Hur kan vi använda retoriska verktyg i vår vardaglig kommunikation?
- C. Är det alltid moraliskt acceptabelt att använda retoriska knep för att övertyga andra?

Aktivitet

En konkret lektionsaktivitet kan vara att eleverna ska hålla en kort presentation på 3-5 minuter om ett valfritt ämne. De ska förbereda sig med hjälp av en mall som inkluderar inledning, kropp och avslutning. Efter varje presentation kan hela klassen ge konstruktiv feedback och diskutera presentationens styrkor och svagheter, vilket bidrar till deras förståelse av retorikens praktiska tillämpning.

Exit-ticket

Frågor

Vad lärde du dig idag om retorik?

Vilken del av lektionen tyckte du var mest intressant?

Vilket nytt perspektiv fick du på muntlig framställning?

Svar

Retorikens betydelse och praktiska tillämpning i vardaglig kommunikation.

Aktiviteten där vi övade att ge och ta respons.

Betydelsen av kroppsspråk och röst i presentationer.

Hemuppgift

En hemuppgift som kan ges efter denna lektion är att eleverna ska skriva ett kort tal, 1-2 sidor A4, där de ska presentera ett ämne de känner passion för. De ska fokusera på att använda retoriska element för att förbereda sin presentation och vara redo att framföra den för klassen nästa lektion. Detta kommer att ge dem möjlighet att praktisera och tillämpa det de lärt sig om retorik.

Citat

“Det finns inget kraftfullare verktyg än ett välformulerat ord.” – Maya Angelou, 1994. Detta citat påminner oss om vikten av retorik och hur påverkan av våra ord kan forma tankar och känslor hos andra.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)